

Inhoudstafel

Blz.

Frontpagina	-
Bestuur	3
Clubnieuws	4
Eindactiviteiten	5
Muntenpuzzel en invulstrook	6-7
Rechtzetting Algemene vergadering EGMP	8
Rare jongens die Romeinen - GALBA Keizer van 68 – 69	9
Gerealiseerde prijzen vorige clubveiling van 11 maart	11
Veiling – 14 april	12-14
In onze veiling -lot Nr 2	15
Flyer Zomerbeurs	16
Noss B, een halve pfennig uit Wesel in de provincie Kleve (1241-1245)	17-20
News from Chris Rudd	21
Op onze leestafel	22
Nieuwe boeken in onze bibliotheek	23
Agenda – april	24-25

VAN ECCELPOEL

Eten en drinken met smaak

Boodschappen doen bij Van Eccelpoel is zo veel meer dan een vinkje op de takenlijst!

Openingsuren

Maandag: gesloten

Dinsdag - vrijdag: 09u tot 18u

Zaterdag: 08u tot 18u

Zondag: 08u tot 12u30

www.vaneccelpoel.be

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris – penningmeester	014-221698	rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester – waardebepalingen	0473-556266	koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	bibliothecaris - webmaster – archivaris – redacteur	0475-552400	frank.lippens1@skynet.be

	Numismatica Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 - GEBABEBB
lidgeld 2024	Lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP
16 €	<i>Lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (buitenland)</i>
24 €	12 €
	Lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals of voor leden van een andere EGMP-afdeling
15 €	<i>Lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals of voor leden van een andere EGMP-afdeling (buitenland)</i>
	1 €
Gratis toegang	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers. Voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid. Voor houders van een UITpas met kansentarif.
	UITpas
	Korting op het lidgeld voor personen met kansentarif
Aangesloten bij	De Stad Herentals als een erkende vereniging Het E.G.M.P. (Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde) Het K.N.G.M.P. (Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde)
website	www.numismatica-herentals.be

Onze clubactiviteit

Adres

telkens op de 2e zondag van de maand, 8 - 12.30u
zaal St-Antonius, Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

Volgende activiteit

zondag 14 april 2024

12 mei – 9 juni – 14 juli 2024

cover:

Een halve pfennig uit Wesel in de provincie Kleve (1241-1245). De munt uit dit onderzoek werd ontdekt met behulp van een metaaldetector in de stortplaats van de Walburgiskerk in Zutphen (NL).

Vz: Op de voorzijde zien we een frontale buste met drie rozen in halflang haar, in zijn linkerhand een scepter met een kleinere bal boven, in de rechterhand een leliescepter.

Kz: Op de keerzijde staat er een zogenaamd Brabants kruis met uitlopende armen met de letters WESE (**W** - **Ɔ** - **S** - **Ɔ**) in de hoeken (*Zie artikel verder in het tijdschrift*)

Clubnieuws

Het tijdschrift in een nieuw jasje!

Zoals in december werd aangekondigd kent het papieren tijdschrift een einde en wordt deze nog enkel online aangeboden aan diegenen die hun mailadres hebben afgegeven. (*Dit voor de 4de maal*). Het tijdschrift wordt momenteel naar 368 bestemmingen verstuurd. Bij de versturing van het digitaal tijdschrift zijn er enkelen die het niet ontvangen hebben, waarvoor wij ons verontschuldigen. De schoonheidsfoutjes worden er uit gehaald. Het tijdschrift is ook via onze website te verkrijgen door op volgende [link](#) te klikken.

EGMP-Jaarboeken 2023!

De nieuwe EGMP-jaarboeken 2023 liggen klaar en kunnen afgehaald worden. Na het aftekenen van de lijst, liggen deze meeneembaar bij de bestuurstafel.

Uitprinten van de veiling en invulstrookje muntenpuzzel uit het digitaal tijdschrift!

Deze pagina's moeten niet noodzakelijk uitgeprint worden. Om het voor jullie gemakkelijk te maken liggen deze klaar bij de bestuurstafel. Dit was in het verleden ook.

Lidgeld-2024!

Ondertussen heeft zowat 93% van onze leden hun lidmaatschap voor 2024 verlengd. Voor zij die hun lidmaatschap voor 2024 nog niet hebben verlengd kunnen zich nog in orde stellen door het bedrag over te maken op het rekeningnummer van Numismatica Herentals of aan de bestuurstafel bij een volgend bezoek aan onze clubactiviteit. Diegene die die nog niet verlengd hebben zullen in Mei 2024 geen tijdschrift meer ontvangen.

Zomerbeurs!

Voor de 7de maal organiseren wij samen met 2 verenigingen (*De Koninklijke postzegelkring Herentals postzegelkring – Ontspanning en de Herenthoutse Postkaartenclub*) de “**Zomerbeurs voor verzamelaars**”, deze zal doorgaan op zondag 11 augustus 2024 (*meer info verder in het tijdschrift, flyer*)

Mede-auteurs!

Voor zij die graag een artikel gepubliceerd willen zien gelieve voortaan uw teksten te sturen aan: frank.lippens1@skynet.be. Let wel dat de auteurs zelf aansprakelijk zijn voor hun bijdrage.

Eindactiviteiten

zondag 14 april 2024

11.15u **Trekking van de jeugdtombola**
munt + biljet + muntenset

gratis lootje voor -18 jaar
altijd-prijs!

11.20u **Bekendmaking winnaar muntenpuzzel**
Zilver - 5 peso's - Mexico

strookje vóór 11u
1952

11.25u **Aanwezigheidstombola**

gratis voor alle aangesloten leden

*Zilver - 10000 lire - San Marino

1997

Zilver - 25 markka - Nordic Ski kampioenschap - Finland

1978

*Zilver - 20 korun - Tsjechoslowakije

1937

UNC-biljet - 100 frank - "James Ensor" - België

1995

11.30u **Trekking lootjestombola**

1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

*Goud - 20 francs België, Leopold II

1882

Zilver - 5 francs, Leopold II - België

1967

Zilver - 500 frank - Brussel 2000 - België

1999

*Zilver - 100 soles Peru/Japan handelsrelatie - Peru

1973

Zilver - 10 euro - Frankrijk

2014

*Zilver - 1000 escudo's Credito Publico - Portugal

1997

Zilver - 1 dollar 300 jaar Griffon - Canada

1979

UNC-biljet

19

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk 2020

11.35u **Start van de clubveiling**

tijdig je biednummer afhalen

Muntenpuzzel

Muntenpuzzel: 10 meerkeuzevragen 20 makuta Congo 1970 eerste minister Lumumba

Leopold Verbist

1. Welk jaar werd Lumumba vermoord?

K - 1960

L - 1961

S - 1962

2. Van welke politieke partij was Lumumba?

U - Mouvement National Congolais

A - Alliance des Bakongo

E - Alliance des Bâtisseurs du Kongo

3. Wat was zijn voornaam?

D - Jeremy

K - Joseph

B - Patrice

4. Wanneer werd Lumumba geboren?

U - 1925

R - 1930

M - 1935

5. Hoe heette het koloniale leger van Congo?

N - Force Congolaise

M - Force Publique

P - Armée Congolaise

6. Wanneer werd Congo onafhankelijk?

T - 1 januari 1960

B - 30 juni 1960

F - 1 juli 1960

7. Wanneer riep de provincie Katanga de onafhankelijkheid uit?

A - 11 juli 1960

U - 1 januari 1961

E - 1 juli 1961

8. Mobutu nationaliseerde de Belgische Union Minière du Haut-Katanga (UMHK) in 1966. Hoe heette de Congolese maatschappij die er uit voortkwam?

R - Congominés

T - Katangamines

S - Gécamines

9. Wat was de munteenheid van Congo in 1970?

P - franc

H - zaïre

M - makuta

10. Waaruit bestaat het zeer populaire voedsel maniok?

D - bladeren

R - vruchten

I - wortelen

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Invulstrookje Muntenpuzzel 14 april

10 meerkeuzevragen 20 makuta Congo 1970 eerste minister Lumumba
inbreng Leopold Verbist

Naam .....
Postnummer ..... woonplaats .....

Opdracht:

Breng de overeenkomstige letter bij het goede antwoord over in onderstaande tabel en bekom also het te zoeken woord.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Schiftingsvraag:

Schiftingsvraag: wat is het gewicht van het koperen vrouwenkopje uit Katanga dat op de bestuurstafel zal liggen?

			,		
--	--	--	---	--	--

 g

Om deel te nemen aan deze muntenpuzzel volstaat het deze strook duidelijk ingevuld, tijdens de clubactiviteit van 14 april, vóór 11u, te deponeren in de rode puzzelbox op onze bestuurstafel.

PS. Er zullen tevens invulstrookjes klaarliggen op onze tafel.

Succes!

Rechtzetting: Algemene vergadering EGMP 2024

Beste,

Een kleine zetduivel in de laatste editie van De Muntklapper (*Nr. 122*) verplicht ons tot het versturen van deze mail. In ons enthousiasme hebben we te laat opgemerkt dat er een fout geslopen is in het rekeningnummer dat gebruikt dient te worden om deel te nemen aan de EGMP Algemene Vergadering 2024, of om de herdenkingsmedaille voor ons 70-jarig bestaan te bestellen. Hierbij vindt u de correcte informatie.

Rekeningnummer: BE42 4650 1171 0154 op naam Numismatica Zuidwest-Vlaanderen.

We nodigen jullie uit om samen met ons dit jubileum te vieren op 25 mei 2024 om 9:30 uur in Kasteel Wallemote, Kokelarestraat 85, 8870 Izegem. De Algemene Vergadering van het EGMP vindt plaats tussen 10:00 en 12:30 uur. Vanaf 12:30 uur kunnen we op dezelfde locatie deelnemen aan het middagmaal, bestaande uit een aperitief, een BBQ hoofdgerecht met 3 vleesgerechten en 1 visgerecht en een dessertbuffet met koffie. Drank tijdens de maaltijd is inbegrepen. De prijs bedraagt 50 euro per persoon. Inschrijven is mogelijk tot 17 mei 2024 op het rekeningnummer van Numismatica Zuidwest-Vlaanderen BE42 4650 1171 0154 met de vermelding 'Middagmaal AV2024'.

Een van onze projecten is een medaille met als thema 'De werking en het bestuur van Numismatica ZW-VL'. Op de foto geven we u een voorproefje van de voorzijde van deze medaille weer, deze werd gefotografeerd in het werkatelier van Beni Debacker. Deze gepatineerde bronzen medaille van 70 mm met een beperkte oplage wordt eveneens tijdens de viering te koop aangeboden voor 45 euro. Inschrijven voor deze medaille is mogelijk tot 17 mei 2024 op het rekeningnummer van Numismatica Zuidwest-Vlaanderen BE42 4650 1171 0154 met de vermelding 'Medaille 70 jaar'. Enkel de eerste 40 stortingen kunnen een medaille bemachtigen. Wees er dus tijdig bij! We maken van de gelegenheid gebruik om jullie een grotere foto van onze medaille te tonen. 😊

We hopen op jullie aanwezigheid tijdens de EGMP AV 2024 en tevens onze feestzetting van 70 jaar bestaan.

Het bestuur
Numismatica Zuidwest-Vlaanderen

Ae As Rome 68 – 69

Vz: gelauwerd hoofd van Galba naar rechts.

*Legende: IMP(erator) SER(vius) SVLP(icius) GALBA CAES(ar) AVG(ustus) TR(ibunicia) P(otestate)
= De opperbevelhebber Servius Sulpicius Galba, Caesar (eretitel), de verhevene, bekleed met de macht van een tribuun*

Kz: Libertas, verpersoonlijking van de vrijheid, staande naar links, in haar rechterhand een pileus (vrijheidsmuts) in de linker een scepter.

Legende: LIBERTAS PVBLICA SC = “De vrijheid van het volk” bij senaatsbesluit

Ondanks dat Galba maar 7 maanden geregeerd heeft, zijn er gedurende die tijd nog heel wat munten geslagen met de zo karakteristieke kop, hoog voorhoofd, sterke neus en starre blik.

Libertas komt op veel munten van Galba voor immers na de dood van Nero was de bevolking vol vreugde en geloofde dat de Republiek zou heringesteld worden. Velen liepen dan ook door de straten hun hoofd bedekt met de vrijheidsmuts. Deze muts werd ook het symbool van de nieuwe Franse Republiek, ze komt tegenwoordig nog steeds voor op de Franse munten. Bron: <https://en.numista.com/catalogue/pieces245110.html>

Servius Sulpicius Galba, geboren in 3 v C en afkomstig uit een adellijke familie, de Sulpicii, waarvan Galba zelf beweerde dat de stamvader van de familie, langs vaders zijde afstamde van Jupiter, en langs moederszijde van Pasiphae, de vrouw van Minos. Hij bekleedde verschillende posten in de administratie waar hij zeer succesvol was. In 60 A.D. werd hij door Nero benoemd tot gouverneur van Hispania Tarraconensis. Tijdens de periode welke de dood van Nero voorafging werd hij door de troepen uitgeroepen tot keizer. De Senaat was het eens met die keuze, Galba was toen 72 jaar.

De machtige Praetorianen (lijfwacht van de keizer) dachten dat de nieuwe princeps die bekend stond als een rijk man hen wel met goed geld zou bedenken maar ze merkten al gauw dat Galba, een door jicht geplaagde oude vrek was die hen alleen had gebruikt om aan de macht te komen. Hij weigerde de gebruikelijke som geld uit te betalen, naar aanleiding van zijn keizerschap. Zijn strikte discipline en zijn strenge economische maatregelen maakten hem vlug onpopulair bij de bevolking. Otho, welke hem geholpen had aan de macht te komen en hoopte aangeduid te worden als zijn opvolger, werd genegeerd. In zijn plaats duidde Galba, CALPURNIUS PISO aan op 10 januari 69. Aan de Rijn hadden de troepen hun commandant, VITELLIUS tot Augustus uitgeroepen. Otho zette vervolgens een samenzwering op touw tegen Galba, en riep met de hulp van de Praetoriaanse garde, dewelke hij had omgekocht, zichzelf uit tot keizer. Galba op dat moment door iedereen verlaten werd tezamen met Piso vermoord op het Forum te Rome (15 januari 69). Otho trok toen ten strijde tegen Vitellius maar werd verslagen en pleegde zelfmoord (17 april 69).

Vitellius was nu alleen keizer doch de troepen te Alexandria gelegen riepen toen FLAVIUS VESPASIANUS tot keizer uit (1 juli 69). De Donau troepen volgden en Vitellius zijn troepen werden verslagen en hij terechtgesteld (20 december 69). Het jaar 69 wordt dan ook het “vierkeizersjaar” genoemd.

Gerard Messiaen †
(herbewerkt door H. Van Caelenberghe)

MAUQUOY®

since 1875

SPECIALIST in
MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Wenst U meer te weten over de aangeboden mogelijkheden,
bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

Resultaat clubveiling van 10 maart 2024

1	15,00	16	25,00	31	5,50	46	12,00	61	17,00
2	-	17	3,25	32	2,75	47	10,00	62	1,00
3	8,50	18	21,00	33	3,50	48	4,75	63	1,75
4	20,00	19	17,00	34	3,00	49	25,00	64	5,00
5	7,00	20	8,50	35	3,25	50	6,50	65	4,25
6	31,00	21	5,00	36	2,00	51	5,50	66	1,00
7	2,50	22	4,75	37	-	52	17,00	67	4,75
8	2,25	23	9,50	38	7,50	53	11,00	68	14,00
9	-	24	2,25	39	2,50	54	3,00	69	-
10	2,25	25	2,75	40	19,00	55	5,00	70	1,00
11	30,00	26	11,00	41	41,00	56	10,00	71	4,50
12	18,00	27	3,00	42	-	57	-	72	7,50
13	22,00	28	5,00	43	2,00	58	1,00	73	1,50
14	9,50	29	6,50	44	15,00	59	2,00	74	1,00
15	2,00	30	10,00	45	-	60	1,00	75	13,00

Veilingmodaliteiten

Elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.

Deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstaafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling.

Elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.

Door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder.

Het bod wordt verhoogd als volgt:

1–5 €: +25 cent

5–10 €: +50 cent

10–50 €: +1 euro

50–100 €: +2 euro

+100 €: +5 euro

Direct na afloop van de veiling gebeurt de afhandeling met kopers en verkopers met contante betalingen.

De veilingskosten bedragen: 7.5 % voor de koper, 7.5 % voor verkoper.

Voor gouden munten wordt er geen opgeld aangerekend.

De niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes!

Veiling 14 april 2024

start om 11.35

(deze lijst ligt ter beschikking bij de bestuurstafel)

De afbeeldingen van de gekleurde lotnummers zijn te zien op pagina 13.

nr	land	munt	jaartal	kwal	mat	inzet	€
1	Rome	Postumus - antoninianus "Salus"	260-269	ZF+	Ag	5,00	
2		Volusianus - KOPIE antoninianus "Salus Avgg"	251-253	ZF	AE	1,00	
3		Gallienus - antoninianus "Apollini (cons avg)"	253-268	F	AE	2,50	
4		Valens - AE3 - Securitas Reipublica - Siscia Mint	367-375	ZF	AE	1,00	
5	Brabant	Filips II - duit - Antwerpen	1593	F	Cu	5,00	
6		Maria Theresia - 10 oorden - Brussel	1751	F	Ag	5,00	
7		Maria Theresia - oord - Brussel	1777	PR-	Cu	5,00	
8		Jozef II - 14 oorden - Brussel	1789	F	Ag	5,00	
9	Omwenteling	dubbel oord - Brussel	1790	F	Cu	1,00	
10	Gent	Stad Gent - 25 centimes karton noodgeld	1920	F	papier	1,00	
11	België	Leopold I - 10 centimes	1833	F	Cu	10,00	
12		Leopold I - 1 centime 1836 over 1832	1836	F	Cu	1,00	
13		Leopold I - 5 centimes	1848	ZF	Cu	5,00	
14		Leopold I - 2 centimes	1844	F	Cu	5,00	
15		Leopold I - 2 centimes	1851	ZF	Cu	5,00	
16		Leopold I - 5 centimes 25 jaar Leopold I	1856	ZF	Cu	1,00	
17		Leopold II - 2 frank Vlaams	1887	F	Ag	10,00	
18		Leopold II - 1 frank Vlaams	1887	ZF+	Ag	5,00	
19		Albert I - 20 frank Vlaams - positie A	1932	ZF	Ni	15,00	
20		Albert II - 200 frank Duitstalig	2000	PR	Ag	15,00	
21		Albert II - 20 eurocent, misslag "strikje"	2007	PR	AE	5,00	
22	Bahamas	Elizabeth II - 1 dollar	1966	PR	Ag	15,00	
23	Duitsland	Duitse Rijk - 2 x 10 Reichspfennig met swastika	1941+1942	ZF	Zn	1,00	
24		Republiek - 2 mark - atelier D	1951	ZF	CuNi	6,00	
25		Republiek - 2 mark - atelier F	1951	ZF	CuNi	5,00	
26		Republiek - 2 mark - atelier G	1951	ZF	CuNi	5,00	
27		Republiek - 10 mark km#179	1992	PR	Ag	10,00	
28		Duits Oost-Afrika - 2 x 1 heller	1908 + 1913	ZF	AE	12,00	
29	Frankrijk	Republiek - 5 francs Hercules	1875 A	ZF	Ag	12,50	
30		Republiek - 3 x zilveren munten WO I	1917+1918	div	Ag	10,00	
31		Republiek - 100 francs - Albertville PP	1989	FDC	Ag	20,00	
32		Republiek - 1/4 euro	2002	PR	AE	5,00	
33	Groot-Brittannië	Victoria - 3 pence	1873	PR	Ag	5,00	
34	Italië	Republiek - 5 lire	1874	F	Ag	12,50	
35		Republiek - 5 lire	1878	ZF	Ag	15,00	

nr	land	munt	jaartal	kwal	mat	inzet	€
36	Libanon	Republiek - 50 piastres	1952	ZF	Ag	2,50	
37	Mexico	Republiek - 25 peso's	1968	ZF	Ag	10,00	
38	Nederland	Willem III - 1/2 cent	1867	F/ZF	AE	3,00	
39		Wilhelmina - 6 munten WO II	1941-1943	ZF	Zn	1,00	
40		Juliana - 10 cent misslag	1979	PR	Ni	3,00	
41	Oostenrijk	Republiek - 5 euro	20223	FDC	AE	6,00	
42	Uruguay	Republiek - 2 x 20 centimos	1942	ZF	Ag	2,50	
43	Zwitserland	Republiek - 1 franc	1964	ZF+	Ag	1,00	
44	Finland	Originele rol van 1 cent	2003	FDC	Fe	1,00	
45	Frankrijk	Album +- 250 munten		div	div	1,00	
46	Griekenland	Lot van 21 munten, incl. Joegoslavië en Turkije	div	div	div	1,00	
47	Groot-Brittannië	Lot van 9 munten	div	div	div	1,00	
48	IJsland	Lot van 9 munten	div	div	div	1,00	
49	Spanje	Lot van 39 munten	div	div	div	1,00	
50	Sri Lanka	Lot van 8 ongecirculeerde munten	10/06/1928	div	div	10,00	
51	West-Afrika	Lot van 5 munten West-Afrikaanse Staten	22/01/1905	div	div	1,00	
52	Zweden	Lot van 7 munten, waaronder 2 zilver	16/06/1905	div	div	1,00	
53	Wereld	Lot antieke munten in album ongedetermineerd		div	div	5,00	
54		Doos met 1,9 kg munten		div	div	1,00	
55	Penning	Wereld - Lot van 22 religieuze penningen	ZD	div	div	1,00	
56	Set	België - 7 officiële FDC sets: 1995 tem 2001		FDC	div	25,00	
57		België - 9 officiële FDC sets euro-uitgifte: 2002 tem 2010		FDC	div	40,00	
58	divers	België - De Belgische frank - mappen deel 1 & deel 2		PR	papier	10,00	
59		muntkoffer met 10 plateaus en sleutels		-	-	10,00	
60		2 lege muntalbums type Davo - gebruikt		-	-	1,00	
61	Biljetten	België - 1000 francs	30/04/1938	F/ZF	papier	1,00	
62		België - 5 francs	4/11/1944	ZF	papier	1,00	
63		België - 20 francs 1956 + 50 francs 1966 + 100 francs Beyaert	div	div	papier	2,00	
64		België - 3 x 20 frank	15/11/1961	FDC	papier	1,00	
65		België - Setje speelgoedgeld	24/06/1935	ZF	papier	1,00	
66		Biafra - 1 pound	ZD	FDC	papier	1,00	
67		China - Reeks van 18 fantasiebiljetten	15/07/1986	FDC	papier	1,00	
68		Cuba - 3 peso's	ZD	PR	papier	1,00	
69		Frankrijk - Bon de solidarité: 0,50 + 1 + 5 francs	1967	PR	papier	10,00	
70		Namibië - 10 dollars	1972-1974	ZF	papier	1,00	
71		Nigeria - 20 naira	1/10/1938	PR	papier	1,00	
72		200 hryvnia	ZD	ZF	papier	10,00	
73		Oekraïne - 10 miljoen lira	26/08/2004	ZF	papier	5,00	
74		Wereld - 6 biljetten	1/07/1925	div	papier	1,00	
75		Wereld - 12 biljetten	div	FDC	papier	1,00	

div = divers **F** = fraai **ZF** = zeer fraai **Pr** = prachtig **FDC** = fleur de coin **UNC** = uncirculated
Ag = zilver **AE** = brons-koper **Fe** = ijzer **Cu** = koper **Ni** = nikkel **Al** = aluminium **Sn** = tin

De geselecteerde afbeeldingen uit onze veiling

Alle overige afbeeldingen van de veiling zijn te vinden op: www.numismatica-herentals.be/veiling

Een LSD-trip in de numismatiek...

Op 29 februari krijg ik een Whatsapp berichtje van een van onze leden: “Hallo Koen, de tweede Romeinse munt van de volgende veiling lijkt mij vals”. Ik krijg er een mooie detailfoto bij. In de halssnede van de munt staat “SANDOZ”. De munt wordt bijgevolg ingehouden en dus niet geveild. Maar het verhaal laat me niet los, dus tijd voor wat meer onderzoek.

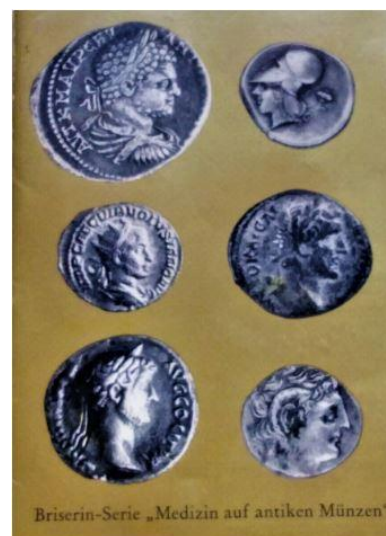

Wie is die Sandoz ?

Sandoz Group AG is een Zwitsers bedrijf dat zich richt op generieke geneesmiddelen. Vóór oktober 2023 maakte het deel uit van een divisie van Novartis die werd opgericht in 2003, toen Novartis al zijn generieke geneesmiddelenactiviteiten verenigde onder de naam Sandoz. Het meest in het oog springende: in 1938 produceerde Albert Hofmann de synthetische stof lyserginezuurdiethylamide, beter bekend als LSD. De “spirituele werking” en bijwerking zijn algemeen bekend. Albert Hofmann, o.a. lid van het nobelprijsc comité, werd nochtans 102 jaar.

De munt(en)

Blijkbaar had de firma Sandoz een numismaat in zijn rangen, want in de jaren '80 van de vorige eeuw werden een reeks antieke munten geslagen, wel steeds voorzien van de firmanaam. Er was steeds een link tussen de afbeelding op de munten en de medische wereld. Het woord “steekpenning” is hier blijkbaar helemaal op z'n plaats, want de munten werden uitgedeeld aan medici wanneer deze hun producten veelvuldig zouden voorschrijven. De volledige reeks was blijkbaar onderdeel van het medicament “Briserin”, werkzaam tegen verhoogde bloeddruk.

Enkele van deze munten halen verbazend hoge prijzen, zelfs op gerenommeerde veilingssites. Ik weet niet of Sandoz brillen of vergrootglazen verkoopt, maar ik beloof beter uit te kijken een volgende keer. Onze Volusianus munt krijgt bij deze een herkansing. YC

Herenthoutse Postkaartenclub

7^e merbeurs

voor verzamelaars

zondag 11 augustus 2024 8-14u

Grote Markt en zaal 't Hof Herentals

zaal 't Hof & tentendorp
tafelreservatie 10€/m (binnen/buiten)
Numismatica Herentals
BE43 0014 2061 3601

standhouders opstellen vanaf 7u
bezoekers gratis toegang
Dranken en broodjes te verkrijgen

een organisatie van
Numismatica Herentals EGMP
frank.lippens1@skynet.be
KPZK Ontspanning Herentals
jef.ghys@telenet.be
Herenthoutse Postkaartenclub
jannekehelsen@telenet.be
alg. info 0475-552400 (F. Lippens)

gratis jeugdombola voor elke jongere,
vergezeld van een volwassene (altijd prijs!)

Originele tekst van Dhr. Anton Cruysheer gepubliceerd in het Duits.

Noss B, een halve pfennig uit Wesel in de provincie Kleve (1241-1245)

De focus van dit artikel ligt op een muntsoort die hoogstwaarschijnlijk aan de stad Wesel kan worden toegeschreven. Het is ook de oudste muntsoort die onder Dietrich Primogenitus (1241–1245) in Wesel werd geslagen. Aanleiding voor het onderzoek is de vondst van dit type munt in de Sint Walburgiskerk in Zutphen (Nederland). Van januari tot en met maart 2018 vonden hier archeologische onderzoeken plaats. Het team archeologen van de gemeente Zutphen en archeologische vrijwilligers hebben een groot aantal belangrijke vondsten gedaan, waaronder veel munten.¹ Hieronder worden de drie eerder bekende munten van dit type beschreven, gevolgd door een analyse van de munt en de toeschrijving ervan aan Wesel.

*Fig 1. half-pfennig-district Kleve, Wesel.
Plaats Sint-Walburgiskerk Zutphen (Gemeente Zutphen, vondstnr. 197,32).*

Locatie van de Sint-Walburgiskerk

De munt uit dit onderzoek (*Fig 1*) werd ontdekt met behulp van een metaaldetector in de stortplaats van de Walburgiskerk in Zutphen (NL). Het Onderzoek in deze kerk vond plaats naar aanleiding van de verbouwingen aan de vloerverwarming. Daar de kerk een rijksmonument is worden alle grondinterventies onder archeologische supervisie uitgevoerd, ook al is het maar voor de bovenste 20 cm.² Bij dit bodemonderzoek werden er maar liefst in totaal 433 munten gevonden, enkele gevonden tijdens het zeven van het zand, de rest met een metaaldetector. Het grootste aantal munten werden in de kerk gevonden, een 134-tal munten in de uitgegraven aarde buiten de kerk. In totaal werden er meer dan 20 nieuwe soorten munten ontdekt. De oudste munten dateren uit het begin van de 13e eeuw, het merendeel uit de 15e en vroege 16e eeuw. Op plaatsen waar de altaar-kastjes zich bevonden werden er veel munten gevonden, in het gangpad van de kerk werden nauwelijks munten gevonden.³ Onder de verschillende munten is er een halve pfennig (obool) met één diameter van 10 mm en een gewicht van 0,214 gram gevonden. Op de voorzijde zien we een frontale buste met drie rozen in halflang haar, in zijn linkerhand een scepter met een kleinere bal boven, in de rechterhand een leliescepter. Op de keerzijde staat er een zogenaamd Brabants kruis met uitlopende armen met de letters WESE (**W** - **E** - **S** - **E**) in de hoeken. De W lijkt op een V maar onderaan is er een kleine knik te zien, dus het moet een W zijn.

Noss B, Dresden

De munt van de Sint-Walburgiskerk blijkt het derde bekende exemplaar van dit type zijn. De eerste bevindt zich in het Münzkabinett van Dresden en werd in 1931 door Alfred Noss (met een vraagteken) toegeschreven aan graaf Otto van Kleve (1305–1310): type 'Noss B' (*Fig. 2*).⁴

*Fig 2. half-pfennig Graafschap Kleve, Wesel.
Staatliche Kunstsammlungen Dresden, Münzkabinett (Inventarisnummer. APB4375).*

¹ Fermin et al. 2019, S. 166, Nr. 8.6.27.1, Fundnr. 197.32.

² Fermin et al. 2019, S. 293.

³ Fermin et al. 2019, S. 99–115, 296.

⁴ Noss 1931, S. 45, type B; Kastner 1972, S. 98-105; Warthuysen 2015, S. 52–55.

Deze munt heeft een diameter van 10,4 mm en een gewicht van 0,20 gram. De munt is van hetzelfde type als deze van de Sint-Walburgiskerk, op de voorzijde zijn er helaas enkele onleesbare letters zichtbaar. De keerzijde is identiek waarbij de letter W beter zichtbaar is.

Vindplaats Dom van Xanten

Het tweede exemplaar werd gevonden in de Dom van Xanten (*Fig. 3*) en weegt 0,22 gram. De munt werd gevonden tijdens graafwerkzaamheden op locatie III, gezeefd uit het puin.⁵ Deze vondst onderstreept ook het belang van muntvondsten in kerken. Op deze munt is niet veel te zien vergeleken met de andere twee munten, behalve dat de leliescepter een kruisscepter zou kunnen zijn. Het portret toont ook een duidelijke snor.

*Fig 3. half-pfennig Graafschap Kleve, Wesel.
Vindplaats Dom van Xanten, LVR Landesmuseum Bonn, Münzkabinett
(Inventarisnummer. 90.1961,00,X0102).*

Interpretatie Alfred Noss

Noss schreef dat het karakteristieke kruis aan Brabant toebehoort, vergelijkbaar met deze uit de periode van Hendrik III (1248–1261).⁶ Tegelijkertijd stelde Noss vast dat de rozen in het haar een productie uit de 13^e eeuw begin 14^e eeuw zou kunnen zijn. Noss schrijft ook, dat de Dresdner munten door de gebroeders Erbstein aan Kleve werden toegeschreven. Tegelijkertijd schrijft hij dat hij bedenkingen heeft bij de toeschrijving. Vanwege het kruistype lijkt het hem logischer dat de munt zijn herkomstgebied in Brabant heeft maar Wesemael accepteert (vanwege de letters WESE op de keerzijde van de munt).⁷

Het raadsel van de munten

Met de nieuwe muntvondsten uit de Sint-Walburgiskerk en de Dom in Xanten is het interessant dit raadsel met onze huidige kennis eens van dichterbij te bekijken. Ten eerste is er de gemeente Zutphen, dat dichterbij het Graafschap Kleve ligt dan Brabant. De exacte vondstlocatie van het exemplaar uit Dresden is onbekend. Het zou kunnen dat ze uit deze regio komt. Ook de vondst uit Xanten wijst op een oorsprong in deze regio. Samen vormen ze een voorlopige indicatie dat hun oorsprong Kleve is, maar dit is geen definitief bewijs. De letters WESE op de keerzijde van de munten geven de muntlocatie aan. Dat Wesel in het graafschap Kleve ligt is duidelijk, maar Noss dacht ook aan Brabant omwille van het kruistype.

Afb. 4–5. Munten van Wessem und Weert (Van der Chijs 1862, Taf. XII-1 und Taf. XIII-2).

⁵ Freundlicher Hinweis von Joachim Hunke.

⁶ Noss 1931, S. 45.

⁷ Noss 1931, S. 45.

Aimé Haeck, auteur van het boek “De Brabantse kleine deniers van de dertiende eeuw”, bevestigde dat de heren van Wesemael tot de Brabantse adel behoorden, maar geen muntrechten hadden. Wesemael kan daarom als mogelijkheid worden uitgesloten. De enige gelijkenis met de Brabantse denier is deze van Gembloux uit de jaren 1211–1235. Enkel de buste is deze van een abt met een staf en een zegende hand, ook het kruistype is verschillend (zelfs zonder letters in de kruishoeken).⁸ Deze richting is dus ook uitgesloten. Hendrik de Bakker suggereerde een interessante mogelijkheid: een munt van Wilhelm IV van Hoorne, geslagen in Wessem en Weert.⁹ Ook hier draagt de Heer drie bloemen in zijn haar, en de letters WESE benaderen WESSEM. Willem IV van Hoorne regeerde van 1330 tot 1343 maar leek nog te jong (zie ook hieronder). De beschrijvingen van Wessem, met de letters WESE, in de hoeken van het kruis blijken verkeerd te zijn. Bij de munten van Wessem luiden de inscripties WESSEMENSIS, VESMN, WESHem enz... Indien de munt uit Wessem afkomstig zou zijn, zou men eerder de opschrift WESS, VESM, WESH of iets dergelijks verwachten. Er zijn ook geen Wessem-munten met het bijbehorende Brabantkruis bekend. Een opdracht aan Wessem is dan ook onwaarschijnlijk.

De toewijzing aan het graafschap Kleve met Wesel als muntlocatie lijkt de meest plausible mogelijkheid te zijn. Het slaan van de munten gebeurde waarschijnlijk in het kasteel Drawinkel.¹⁰

Kruistype

Een belangrijke aanwijzing voor de datering is het Brabants Kruis. Het was van 1211 tot 1268 (en misschien tot 1282) in gebruik.¹¹ Het gebruik van de letters in de hoeken dateert uit de jaren 1235–1282, en de armen van het kruis (Type B) komt pas in fase 2 (1235–1252).¹² Het is uit deze laatste periode dat de munt zou moeten komen.

Afb. 6. Pfennig Nijmegen, Friedrich II., ca. 1240–1247 (NNC-NM01425).

Röschen

Nog een opvallend element van de munt zijn de bloemen of roosjes in het haar. Bij het voorbeeld van Wessem wordt dit door Van der Chijs als “prinsenhoofd met een bloemenkrans” beschreven, vermoedelijk een hoofdband met drie rozen.¹³

Daar zijn veel voorbeelden van, vooral uit de late 13^e, 14^e eeuw en 15^e eeuw.¹⁴ Joachim Hunke en Jos Benders verwijzen in dit kader naar een vergelijking met enkele munten uit het graafschap Berg (Eberhard (1277–1308), Engelbert II (1308–1328) en Engelbert III (1347–1391)), die van Gerhard II von Alpen (1378–1400) werden nagebootst.¹⁵ Deze voorbeelden zijn met de kruistypen-datering niet verenigbaar. Verder zijn deze munten met een portret, dus geen buste en/of de munten hebben een volledig verschillende keerzijde. Het enige voorbeeld met de drie rozen en een buste is de pfennig van Keizer Frederik II, geslagen tussen 1240–1247 in Nijmegen (zie afb. 6). Daarnaast past de datering goed bij het Brabantse kruistype alsook de afgebeelde attributen van de leliescepter en de keizerlijke appelscepter stemmen overeen. De Nijmeegse munt moet hierdoor als sjabloon gediend hebben voor verder gebruik.

⁸ Haeck 2016, S. 93–95.

⁹ Van der Chijs 1862, S. 143–144, pl. XII-1 und pl. XIII-2; Benders 2015, S. 165–166.

¹⁰ Bruns 2014, S. 2–7.

¹¹ Haeck 2016, S. 22.

¹² Haeck 2016, S. 22, 26–29.

¹³ Van der Chijs 1862, S. 144, pl. XIII-2.

Kogelscepter

Interessant is dat de balscepter geen kruis draagt zoals de “globus cruciger”, maar dat er een tweede kleinere bal aanwezig is. Er zijn ook andere (*zeldzame*) voorbeelden, zoals in het wapen van Hourc, regio Pouyastruc in het zuiden van Frankrijk. Men heeft het vermoeden dat een kogelscepter voor de lage adel was voorbestemd, zoals een burggraaf. Er zijn nauwelijks foto's hiervan bekend.

Toeschrijving

Met de datering van het kruistype en het voorbeeld van de Nijmeegse pfennig past de toeschrijving aan het graafschap Kleve en niet aan deze van graaf Otto (1305–1310). De munt is waarschijnlijk aan Dietrich Primogenitus (1241–1245), de oudste zoon van Dietrich VI (1202–1260) toe te schrijven. Tijdens het leven van Dietrich VI werd hem een deel van het graafschap Kleve toegewezen en hij regeerde onafhankelijk over een deel van het graafschap en was Heer van Wesel (en mogelijk ook van Dinslaken). Vanaf 1237 kreeg hij de naam “Comes iunior” en in 1241 was hij de eerste die Wesel stadsrechten verleende.¹⁶ Het is waarschijnlijk dat in dit jaar de munt is geslagen. Daar Dietrich Primogenitus op 30-jarige leeftijd is overleden (24 maart 1245) er maar weinig munten onder zijn naam werden geslagen – kan dit de zeldzaamheid van dit type munt verklaren.

Einde

De vraag blijft waarom voor deze imitatie van het munttype uit Nijmegen een Brabants kruis werd gekozen. Gaat men ervan uit, dat in 1241 na het toekennen van de stadsrechten aan Wesel ook het eerste munttype werd geslagen, waarbij Dietrich Primogenitus waarschijnlijk een munt van de Duitse keizer Frederik II imiteerde (zie hierboven). Niet met kroon en rijksappel maar met een rozenhoofdband, Lelie-scepter en een 'normale' rijksappel. Een verbinding naar Brabant was er natuurlijk wel.

Ook al is het geen sluitend bewijs, het zou kunnen zijn dat het Brabants kruis op de munt verwijst naar de vrouw van Dietrich Primogenitus: Gravin Isabella van Brabant. († 1273) Zij was de dochter van Hendrik I van Brabant (1183–1235). Wesel zelf kwam als Ida's bruidsschat van Brabant door haar huwelijk met graaf Arnold I van Kleve († 1147) - de overgrootouders van Dietrich Primogenitus - als Brabants leengoed naar Kleve. De glas-in-loodramen op de eerste verdieping van het laatgotische stadhuis waren met vijf wapenschilden versierd; naast de Wapenschilden van Kleve, Mark en Wesel zijn ook deze van Brabant en het keizerlijke wapenschild toegevoegd.¹⁷

Mijn dank gaat uit naar Dr. Claudia Klages, Hendrik De Bakker, Jos Benders, Hendrik Van Caelenberghe, Bert Fermin, Michel Groothedde, Aimé Haeck, Wilhelm Hollstein, Joachim Hunke en Bouke Jan Van der Veen.

¹⁴ Wie Jan I. (1268–1294), Herzogtum Brabant, Gerhard II. von Horne (ca. 1320–1345), Dietrich IV. (1344–1401), Grafschaft Limburg und Wilhelm I. (1401–1457), Grafschaft Limburg.

¹⁵ Menadier 1909, S. 677–678.

¹⁶ Kastner 1972, S. 44; Janssen 2007, S. 10.

¹⁷ Roelen 2015, S. 33.

Sophisticated coins for sophisticated collectors

*Andoco Phallic Bucranium gold stater,
ABC 2715. Sold for £5,500*

Andoco clearly borrowed the complex ‘hidden faces’ design from his putative brother Tasciovanos. It is one of the cleverest, most humorous and most sophisticated designs to be seen on any Greek, Roman or Celtic coin, un-paralleled anywhere in classical or Iron Age Europe. On 17 March Chris Rudd offered this coin in their all-Celtic sale held in Norwich where, thanks to some enthusiastic bidding, it soared to £5,500.

Imaginative imagery and hidden humour are two aspects of Celtic coins which makes them perennially popular with collectors. Elizabeth Cottam, direct of Chris Rudd Ltd comments “whilst beauty is always in the eye of the beholder it is undeniable that Celtic coins show more imaginative imagery than any other ancient coin series and is one of the reasons high prices are often achieved. From hidden faces to coiled serpents and stunning solar motifs, Celtic coins have them all.” She continues “for example an extremely rare North Thames silver unit, Essex Serpent, which depicts a horse looking back over its shoulder at a huge coiled serpent above sold for £2,400 and an extremely rare S-Triad Proto Boar silver unit of the Corieltauvi tribe, with a perfect pelletal sun realised £1,500, twice the estimate.”

What better reason to start collecting. The next Chris Rudd auction will be held in Norwich on Sunday, 19 May 2024.

*Essex Serpent silver unit,
ABC 2276. Sold for £2,400*

*S-Triad Proto Boar silver unit,
ABC-. Sold for £1,500.*

For more information contact Chris Rudd, tel: (44) 1263 735 007, email: liz@celticcoins.com

Deze maand op onze leestafel!

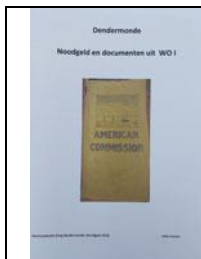
	VAE VICTIS – Nr 2 <ul style="list-style-type: none"> - opzoeken van antieke munten op het internet - Aura en hun waarde – deel 2 - Munten van de Parthische koningen – Mithradates II - Juno Sospita op Romeinse Republieke munten - De Eburones - Catalogus van de Keltische muntslag in Belgisch Gallië - Munten van de Romeinse Republiek en hun verhalen – Julius Caesar - denarii
	FLASH MEDAILLES januari - februari - maart 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Wereldtentoonstelling Antwerpen 1894 - TINE BRIAC – Figure Namuroise - Kleinpastiek van een Duitse beeldhouwer - Moderne Gentse penningen van André Despretz, aanvulling – Deel 1 - Concilie van Trente als bron van politieke penningen - Veiling Nr 2 - 2024
	NNB Numismatisches NachrichtenBlatt maart 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Rätselhaftes Phönizien: Götter und Mythen - Die DGMK-Jahres-Medaille 2023: Eva Backofen, Auerhenne - Das Ende der Hyperinflation - MFRP 85: Lambert oder Otbert? - Mitteilungsblatt des Verbandes der DT. Münzen händler
	DE BEELDENAAR maart - april 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Portretpenningen Loek en Nel Boezelijn - Een bijzondere Spaanse dubbele dukaat - Een betaalpenning op naam van D. van Wilpe - Estimates of the number of known specimens of the Holland 1806 gold ducats - Op vrouwenjacht
	Journal of the Oriental Numismatic Society winter 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Some Rare Kuninda Coins - Phanebal of Ascalon - A Kaniska I forges - The Burger Collection of Chinese coin Charms - Khaksar Currency - ONS News

Alsook de tijdschriften van verschillende verenigingen.

Nieuw in de bibliotheek

Titel: Munten & Munten verzamelen
Auteur: Dr. James Mackey

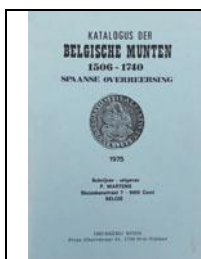
Titel: Dendermonde Noodgeld en documenten uit WO I - NKD heruitgave 2016
Auteur: Johan Laureys

Titel: Een nieuwe vorst, een nieuwe munt –
Deel I: Koning Willem I
Deel II: Koning Willem II
Auteur: Het Nederlands Muntmuseum

Titel: Repertoire de la numismatique des Pays d'en Bas (1419-1794)
Auteur: Jean Rene de Mey

Titel: Catalogus der Belgische Munten – Spaanse overheersing 1506-1740
Auteur: P. Martens

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingekeken worden, niet ontleend! Vraag info aan Frank, onze bibliothecaris.

Volledige boekenlijst op: www.numismatica-herentals.be/bibliotheek.

Di. 2	C.N. Bruxelles	Bowlmaster, Rue August Van Zande 45, 1080 Bruxelles	vanaf 18h.
Za. 6	EGMP Dendermonde	Ontmoetingscentrum 't Klokske Keur, Pijnderslaan 88, 9200 Dendermonde	12 - 16.30h.
	Europese Verzamelaars Beurs	Zaal 'Lunch Garden', Boulevard du Souverain 240, 1160 Auderghem	8.30 - 12h.
	Gent-West Muntcentrale vzw	Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, 9000 Gent	12.30 - 15.30h.
	Numismatische Kring Hasselt	Cultureel Centrum Hasselt 'Vergaderzaal 3', Kunstlaan 5, 3500 Hasselt	13 - 16h.
Zo. 7	EGMP Leuven	Bowling ANGLO, Pleinstraat 53, 3220 Holsbeek	8.30 - 12.30h.
	EGMP ZW-Vlaanderen	Parochiaal Centrum 'Kartouchke', Ingelmunsterstraat 8, 8870 Izegem	8.30 - 12h.
	Numismatica Edelweissje	Zaal 'Sint-Katarina', N. Cleynaertsiaan 1, 3500 Hasselt	8 - 12h.
Ma. 8	EGMP Brugge	Lokaal C.M. Koningin Astridlaan 2, 8200 St-Michiels-Brugge	vanaf 19h.
Di. 9	De vriendenclub (Numismatische Kring Zeeland)	Wijkcentrum Palet (ruimte "mediatheek"), Johan van Reigersbergstraat 2, 3537 EE Middelburg	18.30 - 21.30h.
Wo. 10	Numismatische Kring Brabant	Cafézaal 'Bar Le Duc', Korenbrugstraat 5-7, 5211 EG 's-Hertogenbosch (NL)	19.45 - 21.45h.
Vr. 12	C.N. Verviers	Ecole des Sacrés-Coeurs, 33 rue de la Moinerie, 4800 Petit-Rechain	18.30 - 21.30h.
Za. 13	EGMP Antwerpen	De Cluyse, Kerkhofblommenstraat 1, 2170 Merksem	12.30 - 16.30h.
	C.N. Nivelles	Collège Sainte Gertrude, Faubourg de Mons 1, 1400 Nijvel	14 - 17h.
	Europese Verzamelaars Beurs	Zaal 'Lunch Garden', Boulevard du Souverain 240, 1160 Auderghem	8.30 - 12h.
	Gent-West Muntcentrale vzw	Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, 9000 Gent	12.30 - 15.30h.
Za. 14	EGMP Herentals	Zaal St.-Antonius, Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals	8.30 - 12h.
	Vereniging Sint-Truidense Verzamelaars	Volkshuis Curieus, Breendonkstraat 48, 3800 Sint-Truiden	8.30 - 12h.
	Kon. Wase Ruilclub	Lokaal Puyenbeke Stadion, Watermolenstraat 104, 9111 Sint-Niklaas	9 - 12h.
	C.N. Val de Salm - Vielsalm	Salle Quartier de la Gare (à droite de la gare de Vielsalm), Rue de la Station, 6690 Vielsalm	9 - 12h.
Di. 16	Numismatische Kring Limburg	Lokaal 'Le Theatre Hotel', Vrijthof 50, 6211 LC Maastricht (NL) (met lezing)	vanaf 19.30h.
Za. 20	Europese Verzamelaars Beurs	Zaal 'Lunch Garden', Boulevard du Souverain 240, 1160 Auderghem	8.30 - 12h.
	Gent-West Muntcentrale vzw	Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, 9000 Gent	12.30 - 15.30h.
	Medec (eretekens)	Zaal De Cluyse, Kerkhofblommenstraat 1, 2170 Merksem	12.30 - 16h.
	Verzamelbeurs FILANUMIS 2024 – Houten Expo Houten, Meidoornkade 24, 3992 AE Houten info: Verzamelbeurs FILANUMIS 2023 – Houten – WB Evenementen		9.30 - 16h.
Zo.21	EGMP ZW-Vlaanderen	Cultureel Centrum 'Het Spoor', Eilandstraat 6, 8530 Harelbeke	13 - 16h.
	C.N. Liège	Centre 104 (Collège St-Servais), 104 Rue Saint-Gilles, 4000 Liège	8.30 - 12h.
	Go Collections	Salle Alpha, rue d'Himeji 156 (anciennement rue Wauters), 6000 Charleroi	8 - 12h.

Za. 27	Europese Verzamelaars Beurs	Zaal 'Lunch Garden', Boulevard du Souverain 240, 1160 Auderghem	8.30 - 12h.
	Gent-West Muntcentrale vzw	Centrum Reinaert, Reinaertstraat 28, 9000 Gent	12.30 - 15.30h.
	Ruilclub Achter Olmen	Technisch Instituut Sint-Jansberg, Weertersteenweg 135, 3680 Maaseik	13 - 16h.
Zo. 28	EGMP Aalst	Kring Sint-Jan Immerzeel, Rerum Novarumstraat 4 te 9300 Aalst.	9 - 12h.
	EGMP Tienen	Zaal Café 't Hoekske, Oude Leuvensestraat 93, 3300 Tienen	9 - 12h.
	Kon. Wase Ruilclub	Lokaal Puyenbeke Stadion, Watermolenstraat 104, 9111 Sint- Niklaas	9 - 12h.
	C.N. La Louvière	Salle de la maison du Peuple de Bracquegnies, Rue Joseph Wauters 63, 7110 Strépy-Bracquegnies	8.30 - 11.30h.
	Grote Internationale Muntenbeurs - Cercle Numismatique du Grand-Duché de Luxembourg AU CASINO 2000, Rue Th. Flamming, L-5618 Mondorf-les-Bains Inl. en reserv. Valenti Marco (00352) 621 185 786 - Email: cerclenumislux@yahoo.com		

Fleur de Coin

Numismatiek
Wierookstraat 35
B-9800 Deinze
info@fleurdecoin.eu
www.fleurdecoin.eu

VEILINGKALENDER 2024

L74: 23 februari - 4 maart
L75: 24 mei - 3 juni
L76: 23 augustus - 2 september
L77: 22 november - 2 december

HJR Fine Arts sprl

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28
1030 Bruxelles
☎ +33 659 604 736
✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSSEN & ses Fils n.v.

TAXATIES
AANKOOP
VERKOOP

EXPERTISES
ACHAT
VENTE

VEILINGEN - VENTES PUBLIQUES

Tel. +32-2-734.63.56 www.elsen.eu info@elsen.eu
Tervurenlaan, 65 B-1040 Brussel